

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 3
martie 2013

Oastea Moldovei

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oasteamoldovei@army.md

Testul rezistenței în poligonul Hohenfels

Citiți pag. 8-9

Peste 700 de militari ai Armatei Naționale au luat parte la reambalarea pesticidelor in-utilizabile din Republica Moldova, iar pentru transportare și depozitarea centralizată au fost implicate circa 40 unități de tehnică militară.

Cuprins

Programul PARP – pasul de modernizare al armatei	3
„Militarii brigăzii oricînd sînt gata să vină în ajutor populației”	4-5
O pasiune transformată în destin	6
Testul rezistenței în poligonul Hohenfels	8-9
Un echilibru pentru suflet și armată	10
La Coșnița au fost comemorați eroii.....	11
„Despre probleme vorbeam tranșant în Parlament și la ședințele Consiliului Suprem de Securitate”	12-13
„Forță și onoare în aer și pe pămînt” este deviza trupelor speciale	14-15
Umăr lîngă umăr. Genist și frate!	16-17
Pînă unde ajunge pericolul în lupta cu „moștenirea” sovietică ...	18-19
Căpitanul Ciobanu – “arhitectul” aerodromurilor sud-sudaneze	20-21
Precizări etimologice ale gradelor militare.....	22-23
„Statul, gîndeam eu, nu uită de ai săi feciori”	24

Centrul mass-media militară
Șef Centrul mass-media militară –
redactor-șef locotenent-colonel Ion VULPE, tel. 252-252

Locțiitor-șef Centrul mass-media militară
maior Sergiu LECA, tel. 252-047

Echipa redacțională:
locotenent major Inga RADVAN
locotenent Natalia ANDRONACHI
plutonier adjutant Vitalie IOVU
Ecaterina RUSSU
Larisa ȚIBULEAC
plutonier Dmitrii VOSIMERIC
oasteamoldovei@army.md
tel. 252-045, 252-047

Secția TV/Radio:
locotenent major
Denis ROTARU
locotenent Pavel MAFTEI
locotenent Mihaela MÎRZA
Mihai DASTIC

ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 252-019

Secția internet:
maior Viorel GLAVA
Diana MOISA
tel. 252-021

Centrul mass-media militară
or. Chișinău, șoseaua Hîncești, 84

Materialele publicate de „OASTEA MOLDOVEI” reflectă opinia autorilor care s-ar putea să nu exprime poziția redacției. Reluările din „OASTEA MOLDOVEI” trebuie să conțină trimiterea la sursă.

“Oastea Moldovei (Revista)”-
ISSN 1857-3703

Tipar “ELAN POLIGRAF” SRL,
Adresa: mun. Chișinău, str. Mesager, 7
tel. (373 22) 74-58-00, tel./fax. (373 22) 74-65-00,
e-mail: info@elan.md, www. elan.md

Programul PARP – pasul de modernizare al armatei

Procesul de Planificare și Analiză (PARP) este un mecanism important al Parteneriatului pentru Pace (PpP) asumat de către Ministerul Apărării pentru realizarea unor obiective importante de dezvoltare.

Parteneriatul pentru Pace este un program eficient de cooperare practică bilaterală stabilit între fiecare stat partener și NATO, în vederea edificării unei relații individuale cu Alianța, bazată pe propriile priorități de cooperare. Participarea la PpP îi oferă RM o reală posibilitate de a-și consolida securitatea națională și capacitățile de apărare.

În iulie 1995, în scopul îmbunătățirii activității armatelor țărilor-membre ale Parteneriatului, alături de armatele țărilor membre NATO în cadrul operațiunilor întrunite de menținere a păcii a fost inițiat primul ciclu al Procesului de Planificare și Revizuire a Parteneriatului.

Procesul de Planificare și Analiză (PARP) al Parteneriatului pentru Pace era necesar în scopul sporirii nivelului de interoperabilitate practică a țărilor partenere, asigurării lor cu o bază metodologică în vederea identificării și evaluării forțelor și capacităților militare. Esența procesului constă în stabilirea transparenței, informarea oficială și veridică, precum și acordarea de ajutor reciproc dintre Alianță și parteneri în toate aspectele ce țin de domeniile securității și apărării, prin atingerea obiectivelor de interoperabilitate generală.

Republica Moldova a aderat la PARP în 1997. Importanța practică pentru noi ține de planificarea și revizuirea stării reformei și pregătirii subunită-

ților, efectivului, mijloacelor declarate în Planul Individual de Parteneriat RM-NATO pentru eventualele operațiuni de menținere a păcii sub egida ONU. Evaluarea activităților de Parteneriat se efectuează în fiecare an, după un ciclu par și impar, în comun cu experții PARP și de către fiecare țară-partener aparte.

În contextul PARP, la etapa actuală, Republica Moldova și-a asumat 45 de obiective care reprezintă: sarcinile, componența și starea Forțelor Armate în aspectele lor principale, inclusiv a forțelor, care se pun la dispoziție în cadrul Parteneriatului, prevederile și esența politicii de apărare a țării; principiile stabilite pentru realizarea controlului democratic asupra forțelor militare; prevederile politicii de Parteneriat, precum și activitatea curentă de Parteneriat; procedurile de planificare a forțelor și planurile respective; principiile politicii de cadre; cooperarea bilaterală cu alți parteneri; aspectele economico-financiare și planificarea cheltuielilor militare, precum și celor legate de realizarea Programului Individual de Parteneriat al țării.

*Colonel Oleg MULCO,
șef interimar Direcția politică
de apărare și planificare
a apărării*

“**M**ilitarii noștri au participat activ la dezăpezirea teritoriului din nordul Republicii Moldova. Cu ajutorul tehnicii militare a unității au fost deblocate traseul Bălți – Fălești și traseul Bălți – Florești în regiunea satului Cubolta... Militarii noștri au evacuat mai multe persoane bolnave, inclusiv o femeie însărcinată...”

„Militarii brigăzii oricînd sînt gata să vină în ajutor populației”

Colonelul Valeriu CHILARU prezintă agenda Brigăzii „Moldova” pentru 2013 și vorbește despre misiunile primordiale ale unității militare, pe care o conduce

- Domnule colonel, prin ce evenimente s-a remarcat anul 2012 pentru militarii din Brigada „Moldova”?

- A fost un an reușit pentru Brigada I Infanterie Motorizată, deoarece toate misiunile importante au fost îndeplinite calitativ și în termeni utili. Mai sînt unele obiective la care, tradițional, activăm în fiecare an în această perioadă, de aceea sperăm să fie îndeplinite sută la sută. Acestea țin de sarcinile de bază ale brigăzii: pregătirea inițială a tinerilor soldați, instruirea efectivului pentru îndeplinirea serviciului militar în Forțele de Menținere a Păcii din Zona de Securitate, și, nu în ultimul rînd, îmbunătățirea condițiilor de trai ale soldaților. La toate aceste probleme vom atrage o atenție deosebită și pe tot parcursul acestui an.

- În această iarnă natura v-a „provocat” și la un duel. Cum s-a isprăvit efectivul brigăzii cu ninsorile abundente din nordul țării?

- La decizia Comisiei pentru Situații Excepționale și la indicațiile Centrului operațional de comandă, militarii noștri

“Modernizarea condițiilor de trai pentru militarii în termen este sarcina primordială pentru Brigada “Moldova”.

au participat activ la dezapezirea teritoriului din nordul Republicii Moldova. Cu ajutorul tehnicii militare a unității au fost deblocate traseul Bălți – Fălești și traseul Bălți – Florești în regiunea satului Cubolta. S-au întâmplat și așa cazuri când persoanele civile ne apelau direct ca să ne ceară ajutor. Militarii noștri au evacuat mai multe persoane bolnave, inclusiv o femeie însărcinată, din câteva sate blocate (raionul Drochia) și le-au transportat la spitalul din municipiul Bălți. Dacă vor mai fi astfel de provocări ale naturii, militarii brigăzii oricând sînt gata să reacționeze și să vină în ajutor populației civile din regiune.

- Deja al patrulea an la rînd, Brigada „Moldova” este Centrul de

instruire inițială a tinerilor ostași. Vă este greu să țineți piept fluxului mare de soldați, care sînt pregătiți în unitatea dvs.?

- Întra-devăr, avem condiții mai deosebite, dar cred că facem față lucrurilor. Problema cea mai importantă ce ține de tinerii soldați, este acomodarea acestora la condițiile militare. Inițial, la sosirea ostașului în unitate, accentele revin adaptării la regimul cazon, procesului de instruire, asigurării cu hrană, îmbrăcăminte, bocanci, etc. Această perioadă este cea mai dificilă atît pentru soldați, cît și pentru ofițeri. Dar există și partea pozitivă a problemei - avem un contingent mereu tînăr.

- Cîtiva ani la rînd ați modernizat infrastructura unității. V-ați propus continuarea acestui proiect și pentru 2013?

- Modernizarea condițiilor de trai pentru militarii în termen este sarcina primordială pentru Brigada “Moldova”. În 2013 este planificată reparația capitală a unei cazărmi, pentru a le oferi soldaților un mod de trai sănătos și modern. O să concentrăm toate forțele și mijloacele financiare din sursele speciale și extrabugetare, și, cu ajutorul Ministerului Apărării, cred că vom reuși să realizăm acest proiect.

- Ce planuri v-ați notat în agenda pentru anul 2013?

-Toate planurile țin de îndeplinirea misiunilor de bază ale brigăzii, care au fost formulate de către comandamentul superior. Mă refer la pregătirea inițială a militarilor, instruirea contingentului pentru FMP, menținerea capacității de luptă a forțelor operaționale din brigadă, reparația infrastructurii, etc. După cum observați, planurile unității rămîn constante de la an la an. Însă, pe lîngă toate acestea, vom desfășura și aplicații militare la Centrul de Instruire din Bălți, la care am invitat și militarii ucraineni. Tematica aplicației, la care vor participa cîte 30 de militari din partea Republicii Moldova și a Ucrainei, se va baza pe pregătirea forțelor de menținere a păcii.

În acest an nu vom lăsa în umbră nici instruirea efectivului brigăzii. Ofițerii noștri vor participa la diferite cursuri atît la noi în țară, cît și peste hotare. Deci, toate obiectivele pentru 2013 au fost trasate, rămîne doar să depunem maxim efort ca să le materializăm cu succes.

- Vă mulțumesc pentru interviu și vă urez reușite frumoase în acest an!

Realizare:

plutonier Dmitrii VOSIMERIC

“ *A câștigat încrederea superiorilor prin profesionalismul, demnitatea și afinitatea dumneai ca lider. Astăzi este locțiitor șef Centrul lingvistic al Armatei Naționale și, totodată, lector superior.*

Statistica gender arată că, la nivel global, femeile câștigă tot mai mult teren în fața bărbaților, impunându-se în toate sferile de activitate ale societății. Excepție în acest sens nu prezintă nici structurile militare.

Are un program, puțin spus încărcat, dar, am reușit să-i răpesc câteva clipe și acelea în pripă. Modestă, cu un echilibru interior și stăpânire de sine, și în același timp cu ochi visători și zîmbet cald... Astfel poate fi caracterizată căpitan Ala Sofronovici. Dacă o întrebi ce știe să facă cel mai bine, îți va răspunde: engleză.

O pasiune transformată în destin

De douăsprezece ani trăiește într-o simbioză cu Armata Națională, cu rezultate și avantaje de ambele părți.

De-a lungul carierei militare a ocupat mai multe funcții, în diferite sectoare de activitate, dar în 2006 s-a orientat spre învățămînt, fiind admisă la cursurile lingvistice din cadrul Academiei Militare. La scurt timp, după absolvirea cursurilor, este detașată pentru un an de zile în Statele Unite ale Americii, unde urmează cursul de bază și imediat cel avansat, calificându-se drept instructor de limbă engleză. Pasiunea pentru acest domeniu s-a născut încă de pe timpuri, pe cînd era elevă. În SUA a avut șansa să cunoască un popor receptiv, cu oameni minunați gata să te asculte și chiar să se implice în soluționarea problemelor tale. „După o perioadă relativ mică de adaptare, devii la fel ca ei, fără inhibiții și cu zîmbetul pe buze, tipic americanilor”, spune căpitan Sofronovici.

Și pentru că talentul adevărat nu-i lipsit niciodată de simțul autoperfecționării continue, abilitățile lingvistice le datorează în mare parte lecturii, și în special celei de specialitate.

A câștigat încrederea superiorilor prin profesionalismul, demnitatea și afinitatea dumneai ca lider. Astăzi este locțiitor șef Centrul lingvistic al Armatei Naționale și, totodată, lector superior.

Se declară o profesoară exigentă, care investește în discipoli și care la rîndu-i are așteptări mari în ceea ce privește nivelul de instruire lingvistică a studenților militari. În prezent își concentrează eforturile pentru sprijinirea creării instrumentelor educaționale necesare celor interesați de ameliorarea lor lingvistică. „Militarii sînt responsabili și ordonați. Dau dovadă de o atitudine sirguincioasă cînd vine vorba de tema pentru acasă și nu doar. Cei mai buni dintre ei urmează cursuri atît în Europa, cît și în SUA, în cadrul programului IMET”, afirmă cu mîndrie lectorul superior.

Puținul timp liber pe care îl are, îl croiește astfel, încît să reușească să se vadă cu prietenii, să meargă la un spectacol și să se bucure de alte lucruri simple, specifice oamenilor care pun preț pe viață. Îi place să primească cadouri, dar și să le ofere, fără neapărat să fie o ocazie specială. În relațiile cu oamenii pune

accent pe onestitate și sinceritate, iar cel mai mult detestă persoanele care afișează alte identități decît cele proprii.

Arhitectura interiorului ei, gradul înalt de inteligență și ceea ce oferă condiționat în fiecare zi, îi determină pe șefi și colegi să vorbească doar de bine în adresa militarului Sofronovici.

Potrivit șefului Centrului Lingvistic, maior Ludmila Ianovici-Pascal, ofițerul Sofronovici întrușipează naturalețe și devotament față de cauza nobilă pe care o realizează zilnic. „În același context, doamna căpitan este o persoană demnă de încredere, pe care te poți baza indiferent de circumstanțe. Face față rigurilor serviciului militar, dînd dovadă de mult curaj. Bunul simț este o altă virtute care aparține acestui om. Și în fond, expresia „A friend is as it were a second half” (în traducere ar suna cam așa: prietenul este ca o a doua jumătate) este tocmai potrivită pentru a caracteriza prezența doamnei Sofronovici în colectivul centrului”, a conchis maior Ludmila Ianovici-Pascal.

*Locotenent
Natalia ANDRONACHI*

“

*Mai de taină ca misterul,
Doar femeia poate fi.
Și mai tare decât fierul,
Doar femeia poate fi.*

*(Dumitru MATCOVSCI,
poezia „Doar femeia poate fi”)*

Testul rezistenței în poligonul Hohenfels

Contingentul Armatei Naționale, format din 144 de militari profesioniști din Batalionul 22 de Menținere a Păcii și Batalionul cu Destinație Specială „Fulger”, a trecut cu succes și cea de a doua etapă a exercițiului multinațional „Mission Rehearsal Exercise” din Germania. Militarii moldoveni au fost implicați în diverse scenarii, specifice teatrelor de război. În cadrul instruirii la tactica colectivă, organizatorii exercițiului au reconstituit situații și incidente reale, care se întâmplă în zonele de conflict.

Pe parcursul celei de a doua etape, militarii au executat un spectru larg de misiuni de convoi, răspuns la atacuri armate, cordon și scotocire, negocieri și aplanări de conflicte. Scenariul a mai presupus executarea misiunilor atât pe timp de zi, cât și în perioada nocturnă, fapt ce necesită din partea militarilor eforturi mari și concentrare sporită.

La capitolul tactic, profesionalismul înalt al militarilor moldoveni a fost remarcat de către observatorii militari din alte țări, iar contingentul Armatei Naționale a fost calificat ca unul din cele mai pregătite.

„Mission Readiness Exercise” este un exercițiu condus de Armata Statelor Unite în Europa și are ca scop creșterea nivelului de interoperabilitate, prin antrenarea militarilor, în vederea participării la operațiuni de menținere a păcii.

(Foto plutonier adjutant Vitalie IOVU)

Visul din copilărie de a purta uniforma militară s-a realizat în anul 1998. Atunci Ecaterina Braga a îmbrăcat pentru prima oară uniforma militară și, în așa fel, și-a unit destinul de militărie.

Un echilibru pentru suflet și armată

Profesia de militar nu este deloc ușoară și, pe alocuri, chiar periculoasă. Responsabilitatea sporită, permanentele ieșiri în poligoane, disponibilitatea de a se jertfi în orice clipă pentru Patrie – toate acestea îl caracterizează pe un militar adevărat. Chiar și bărbaților uneori le vine greu să țină piept unui asemenea ritm de viață. Dar ce să mai vorbim despre femeile în uniformă militară, care sînt nevoite să „lupte” pe mai multe fronturi, îndeplinind concomitent funcția de mamă, soție și apărător al Patriei! Însă, în pofida tuturor greutăților, femeile din Armata Națională niciodată nu s-au plîns de soarta lor. Mai mult ca atît, majoritatea din ele susțin, că dacă ar avea posibilitatea să-și mai aleagă o dată calea, tot armata ar avea prioritate.

Visul din copilărie de a purta uniforma militară s-a realizat în anul 1998. Atunci Ecaterina Braga a îmbrăcat pentru prima oară uniforma militară și, în așa fel, și-a unit destinul de militărie. „De mic copil aveam un caracter hotărît. Îmi plăceau ordinea, disciplina și ca fiecare lucru să fie la locul său. Mai aveam și un vis – să port haina militară și epoleți. Nu făceam parte dintr-o familie de militari și nu eram îndemnată de exemplul cuiva. Pur și simplu, era un vis copilăresc...” își aduce aminte zîbind Ecaterina Braga.

A început cariera militară ca soldat în Brigada de Rachete Antiaeriene. Mai apoi, a îndeplinit serviciul militar în alte unități, trecînd prin mai multe categorii ale ierarhiei militare. A purtat epoleți de sergent și plutonier, ca peste 12 ani să se întoarcă în unitatea natală în grad de locotenent. „Revenind peste mulți ani în Regimentul de Rachete Antiaeriene, la originea carierei mele, am întîlnit un colectiv nou, din care cunoșteam doar cîteva persoane. Eram în funcția de ofițer pe probleme juridice și îmi era foarte

greu să lucrez, atunci cînd nimeni nu mi deschidea ușa la birou zile întregi. Și atunci un coleg mi-a zis, că am să pot obține încrederea colectivului doar prin multă muncă depusă în activitatea mea profesională”, a concluzionat locotenent major de justiție Braga.

Pe parcursul anilor, Ecaterina Braga s-a afirmat ca un bun specialist în domeniul său și acum biroul dumneaei este permanent vizitat de colegii săi, care vin după diverse sfaturi și consultații juridice. Îi consultă nu doar pe linia de serviciu, dar și în multe probleme personale. „Toate ședințele și consultațiile juridice, pe care le desfășurăm în unitate, sînt foarte importante pentru efectiv. Atît militarii în termen, cît și cei prin contract trebuie să fie informați despre ultimele schimbări în legislație, în special despre cele, ce vizează îndeplinirea serviciului militar, drepturile și obligațiunile noastre. Aplicarea corectă a legii este garantul succesului în activitatea pe care o desfășurăm”, a menționat juristul Braga.

Comandantul regimentului, colonelul Ion Braniște își apreciază subalterna

pentru responsabilitate și profesionalism. „Pentru mine personal, militarul, care a început cariera de la soldat și a ajuns ofițer, este de neprețuit. Locotenentul major de justiție Ecaterina Braga are o experiență militară bogată. De aici vine și responsabilitatea sporită, cu care dumneaei execută orice misiune”, a afirmat colonelul Braniște.

Reușitele de la serviciu se datorează și susținerii din partea familiei. Soțul Andrei, militar în rezervă, ca nimeni altul își înțelege soția și conștientizează cît de grea, dar, totodată, importantă este munca pe care ea o îndeplinește zi de zi. Și cele două fiice ale sale nu ezită să-i acorde o mîină de ajutor în treburile casnice.

Așadar, locotenentul major de justiție Ecaterina Braga a pus pe ambele talgere ale balanței familia și armata și reușește cu succes să mențină echilibrul între aceste două valori, fiind o mamă bună și un militar exemplar.

Plutonier Dmitrii VOSIMERIC

La Coșnița au fost comemorați eroii

“ ... Generația de azi se închină, în memoria celor căzuți pe câmpul de luptă și în fața veteranilor care au apărat integritatea și suveranitatea țării, cu bărbăție și curaj”

(Vitalie Marinuța)

Ministrul Apărării în exercițiu, Vitalie Marinuța, și militarii Armatei Naționale, care îndeplinesc serviciul militar în Zona de Securitate a Republicii Moldova, au participat la acțiunea de comemorare a eroilor căzuți în lupte pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, desfășurată la Coșnița, Dubăsari.

La evenimentul organizat de autoritățile publice locale au luat parte demnitari de stat, combatanți, polițiști, elevi și locuitori ai satului Coșnița, care au marcat astfel 21 de ani de la declanșarea luptelor pe platoul Coșnița. Activitatea a demarat cu depuneri de flori, la locul acțiunilor de luptă, după care toți cei prezenți s-au îndreptat, într-un marș de comemorare, spre monumentul eroilor căzuți pentru integritatea și suveranitatea Republicii Moldova, unde s-a desfășurat un miting.

În cadrul manifestării, Vitalie Marinuța a declarat că astăzi este important să nu se uite cauza pentru care au luptat, sacrificându-și viața, eroii neamului. „Ne-am adunat aici să ne exprimăm recunoștința profundă față de participanții care au supraviețuit conflictului armat. Acest eveniment marchează un episod dureros în istoria noastră. Generația de azi se închină, în memoria celor căzuți pe câmpul de luptă și în fața veteranilor care au apărat integritatea și suveranitatea țării, cu bărbăție și curaj”, a spus ministrul Marinuța.

Luptele de la Coșnița, printre cele mai violente ale conflictului armat, au izbucnit în noaptea de 13 spre 14 martie

1992, când satul a fost atacat de forțele separatiste.

“ ... Ar trebui să avem o armată profesionistă, bine pregătită, plătită, bine înzestrată, organizată. Armata este o școală a patriotismului și dragostei de neam, axată pe cele mai bune valori ...

„Despre probleme vorbeam tranșant în Parlament și la ședințele Consiliului Suprem de Securitate”

**Generalul de divizie Ion COSTAȘ,
ministru al Apărării (1992), sincer despre...**

... Armata Sovietică

- *Domnule general, cum ați caracteriza anii de serviciu militar în fosta Armată Sovietică ?*

- Am început serviciul militar în calitate de cursant al Școlii militare superioare de aviație din Harkov. Au fost patru ani și jumătate de militarie sănătoasă, cu lecții, obligatoriu dure, pentru bărbați. Toate aveau un scop bine determinat, acela de a educa un adevărat ofițer. Era complicat să te acomodezi mediului militar. Am depășit bariere spirituale, morale și chiar fizice. Am fost pregătit ca pilot militar. Am fost antrenat să fac față luptelor aeriene și să minuiesc avioanele cu reacție ale Armatei Sovietice.

- *Care erau punctele forte pe care se baza acea armată ?*

- Acei ani au contribuit la ceea ce am devenit pe parcurs, un militar devotat cauzei. Erai constrâns de limite dure, tipic unui militar de carieră, ofițer, unde nu era loc de nesupunere sau lipsă de disciplină și organizare. Armata Sovietică m-a învățat să fiu disciplinat și să posed simțul de răspundere. Se cerea un înalt nivel de moralitate și devotament, om militar de elită. Erau lucruri bune,

sănătoase din toate punctele de vedere. Trebuia de deus eforturi ca să faci față, să fii mai bun decât alții. Concurența era acerbă.

- *În ce condiții ați fost numit adjunctul comandantului Armatei a 14-a a URSS pe probleme de aviație?*

- Cu capacitățile pe care le-am avut și cu educația din familie, am ajuns în cariera militară la nivelul de comandant al Regimentului de aviație supersonică (garnizoana Chotbus, Vernoihen în RDG) și comandant de Divizie de aviație militară în diferite districte militare în Transbaikalia (garnizona Stepî, Ukureia). Fiind de meserie pilot-inginer militar, am zburat pe diferite tipuri de avioane de reacție, printre care MIG- 21, IAK-28RB, MIG-25RB, MIG-29. În total am 2860 ore de zbor pe avioane supersonice. Când am ajuns în funcția de adjunct al comandantului Armatei a 14-a pe probleme de aviație, am absolvit și centrul de perfecționare și reciclare a piloților din Rusia (Torkok) ca ulterior să trec de la supersonice la pilotarea elicopterelor cu care era înzestrată aviația Armatei a 14-a.

Eu tocmai absolvisem Academia de stat major general din URSS. Până atunci, timp de un an și jumătate am fost comandant de

divizie în Transbaikalia. Doar cu așa funcție puteai fi admis la asemenea nivel de studii militare a armatei URSS.

Din aceeași promoție face parte Pavel Graciov, care a devenit mai apoi ministru al Apărării al Rusiei și Djohar Dudaev, primul președinte al Ceceniei. Cu mari dificultăți am reușit să revin acasă și să fiu numit adjunct al comandantului Armatei a 14-a pe probleme de aviație. Așa era politica imperială. În URSS nu li se permitea militarilor din republici unionale să se întoarcă în țările lor de baștină (excepție fiind Rusia, Ucraina și Belarus).

... Funcțiile de ministru de Interne și al Apărării

- *Au urmat timpuri noi și activități noi pentru generalul Ion Costaș...*

- La finele anilor 80 m-am implicat în politică. Am devenit deputat în Parlament în circumscripția Mărculești, Florești. În primul parlament al anilor 90 am fost ales președinte al Comisiei Sovietului Suprem pentru Apărare și Securitate a Statului. Puțini cunosc faptul că M. Druc l-a propus în guvernul său pe Vladimir Voronin în func-

ția de ministru de Interne. Parlamentarii nu l-au acceptat și apoi a fost înaintată candidatura mea. Din 362 de deputați cîți erau pe atunci, 340 au votat pentru, inclusiv și deputați din stînga Nistrului. Sigur că nu am fost încîntat de această perspectivă, dar toți declarau că am epoleți de general și că o să mă descurc. Erau cu speranța că un militar o să facă ordine. Dar tocmai a început separatismul. MAI era unicul minister de forță al Republicii Moldova pe atunci și eu l-am refăcut în unul ce îndeplinea practic, și funcțiile Ministerului Apărării. Nu că așa am dorit, dar așa au fost circumstanțele. Sigur că multora din Parlament nu le-a convenit și cereau ca decizia pentru interne să fie revăzută.

- Revăzută cu destinația spre Ministerul Apărării ?

- Situația în țară se agrava, se înregistrau tot mai multe ciocniri militare armate și s-a luat decizia de a se crea Ministerul Apărării. Mircea Snegur și prim-ministrul V. Muravski au insistat să trec de la Interne la Ministerul Apărării, fiind, totuși, militar de meserie. Odată cu decretul de la 5 februarie 1992, am început munca nobilă și grea de creare a Ministerului Apărării, acolo unde mai erau trupe sovietice. A fost extrem de dificil să lupt și să impun vechea gardă să plece. Trep-tat, cu susținerea Parlamentului, Președinției și altor structuri guvernamentale și societății am reușit să soluționăm această problemă. În primăvară începuse conflictul militar (corect spus – război cu armata 14, armată rusă). Era clar că noi nu aveam cele necesare pentru a crea în scurt timp o structură care să poată apăra integritatea țării.

Despre probleme vorbeam tranșant în Parlament și la ședințele Consiliului Suprem de Securitate, ca un militar de carieră, fapt care îi deranja mult pe „LOCOTENENȚII” în rezervă din conducerea țării, din parlament și guvern.

... Războiul de la Nistru

- De ce, totuși, a survenit demisia Dumneavoastră și care este adevărul din spatele formulărilor oficiale ?

- Au apărut discuții contradictorii și cu Snegur și cu Lucinschi, care era pe atunci președintele Parlamentului. Eu aveam scopul să întăresc această structură, să apăr interesele acestei importante instituții a societății, apărăm interesele ofițerilor și ale ostașilor, dar nu aveam susținere. Mai multe persoane influente de la noi și din afară (Rusia) insistau ca generalul Costăș să plece cît mai repede posibil. Venise între timp și o delegație din Rusia în frunte cu Ruțkoi, Baranikov și mai

erau vreo cîțiva generali care aveau treabă cînd la Chișinău, cînd la Tiraspol. Zborurile se făceau cu avionul vestitului „businessman de Moldova” pe nume Birștein. Și în două zile am fost demis. Ei nu puteau tolera un general sovietic care cunoștea bine tactica și detaliile sistemului militar rus, un om care era pregătit în sinul lor și care a avut curajul să lupte în acel război împotriva Rusiei. Aveau nevoie de oameni gen „Să trăiți!” Iar eu nu eram acea persoană. Ulterior președintele mi-a propus mai multe funcții, printre care și cea de atașat militar la București (funcție cu grad militar de locotenent-colonel). Am plecat încolo fără să privesc înapoi. Prea multe iluzii pierdute...

- Care ar fi erorile principale comise de Republica Moldova în războiul de la Nistru ?

- Pe atunci eram un stat care nu avea propria armată. Eroare mare a fost și faptul că s-au implicat și au răspuns la provocările care le-a făcut intenționat Armata a 14-a cu consimțămîntul Moscovei. Deși din toamna 1990 provocările din partea Moscovei se țineau lanț. Iar noi nici pînă în ziua de astăzi nu avem o forță militară care să țină piept unei armate regulate cum a fost și este Armata a 14-a rusă. Nu cel mai bun anturaj la acea vreme l-a avut și președintele Snegur. Chirtoacă, Plugaru, Berlinschi, Oboroc, Pișlaru sau Antoci erau persoane departe de problemele militare (erau locotenenți sau sergenți în rezervă). Aceste persoane îl consultau pe Comandantul Suprem în problemele militare, iar eu nu aveam influență, deoarece vorbeam limbi absolut diferite în materie de operațiuni militare. Cînd veneam în parlament le spuneam: „Domnilor deputați, e o mică diferență între voi și cei care stau în tranșee pe linia frontului. Voi pentru neam serviți șampanie la recepții, iar noi pentru țară murim în tranșee”. Sigur aceste reproșuri nu erau pe placul aleșilor poporului.

Totuși, cea mai mare greșeală e că deputații din parlamentul din anii 90-92 nu s-au ocupat de problemele regiunii transnistrene. Nu s-au deplasat în teren, nu s-au întîlnit cu oamenii din acest spațiu al Republicii Moldova. Cetățenii din estul țării au fost lăsați de izbeliște, la mîna separatiștilor, cazacilor, gardiștilor și mercenarilor din Rusia.

Mulți dintre deputații și guvernanții de atunci erau ruși de realitate. Insistau ca eu în calitate de ministru de Interne să fac ordine în Găgăuzia, în regiunea transnistreană apoi în calitate de ministru al Apărării să pun la punct armata a 14-a împreună cu cazacii și gardiștii. Dar noi în realitate nu aveam armată. Eram la etapa de crearea acestei

importante instituții a statului. Nu aveam armament, muniții, nu eram înzestrați, pregătiți ca militari pentru un război, nu aveam ofițeri de comandă. În parlament și guvern erau oameni care trăiau în altă lume - cu iluzii, visuri și intenții nobile, care erau foarte departe de realitatea dură.

... Soluții europene și armată modernă

- De ce soluții are nevoie Republica Moldova pentru parcursul european declarat de la tribunele oficiale?

- În primul rînd, trebuie să facem ordine în țară și să scăpăm definitiv de corupție și mafie care domină R. Moldova la toate nivelele. Dacă aceste lucruri nu se pun la punct, nu vedem Uniunea Europeană cum nu ne vedem ceafă. Pentru un parcurs european trebuie să tindem și să prețuim valorile europene, căci sînt niște valori foarte importante, iar la noi nu se prea vorbește despre ele.

Mai apoi nu vom putea vorbi despre Uniunea Europeană pînă cînd și din punct de vedere militar nu aderăm la structurile euroatlantice. Trebuie să vorbim deschis. România nu a putut intra în Uniunea Europeană pînă nu a intrat în NATO. Calea apropierei cu structurile euroatlantice este singura viabilă pentru noi, altă cale nu există. Soluția optimă poate fi doar spațiul comun de securitate.

- Care este modelul de armată pentru care trebuie să optăm?

- Ar trebui să avem o armată profesionistă, bine pregătită, plătită, bine înzestrată, organizată. Armata este o școală a patriotismului și dragostei de neam, axată pe cele mai bune valori. Atunci cînd am început să creăm armata, spuneam că pentru noi cel mai bun model este cel elvețian. Toți tinerii ar trebui să treacă o pregătire de 5-7 luni în structurile militare, iar în caz de necesitate, ai o mulțime de oameni care sînt pregătiți, structurați, iar în caz de război, poți să-i ridici la arme. Ei pe timp de pace au un nucleu bine încheșat, iar în caz de necesitate, imediat se concentrează și se organizează în niște divizii. Dar pentru asta trebuie bani. Pentru o armată acceptabilă, cel puțin la momentul creării, ar trebui 3-5% din PIB timp de 10-15 ani, iar ulterior 2-3%. Noi oferim doar 0,2%, dar încercăm să vorbim despre dezvoltare și o armată modernă. Demult este timpul ca guvernanții să înțeleagă problema reală și să contribuie la soluționarea ei.

Interviu realizat de locotenent-colonel Ion VULPE

“ *Specificul antrenamentelor te impresionează! Sînt supuși unor încercări fizice și psihologice enorme, se deplasează în marș forțat la distanțe mari, se hrănesc cu șerpi și șopîrle și, în final, în pofida acestor condiții drastice, îndeplinesc cu succes misiunea!* ”

„FORTĂ ȘI ONOARE ÎN AER ȘI PE PĂMÎNT” este deviza trupelor speciale

Bereta verde este simbolul bărbăției și al profesionalismului în Armata Națională și, totodată, un vis pentru mulți recruți, soldați și chiar ofițeri. Acest accesoriu indică apartenența la elită, care în toate timpurile trezea în oameni simțul mîndriei, servind drept un exemplu de urmat. Fără dubii, un astfel de exemplu îl dau și militarii unității de elită – Batalionul cu Destinație Specială. Pe parcursul a 20 de ani, acești titulari nu o singură dată au demonstrat superioritatea în fața colegilor din alte structuri de forță.

La 1 noiembrie 1992, președintele Mircea Snegur a semnat Decretul de formare a Batalionului de elită, care a primit denumirea simbolică „Fulger”. Ca urmare, prin acest decret, președintele le-a dat viață forțelor speciale moldovenești. Batalionul era predestinat pentru desantare în defensiva inamicului și executarea misiunilor speciale. Dar cu timpul, spectrul sarcinilor al forțelor speciale s-a lărgit. Acum „beretele verzi” sînt gata, în caz de necesitate, să participe în operațiuni de menținere a păcii și în războaie neconvenționale, să execute misiuni antiteroriste și de deminare. „Doar ordonați-ne, domnilor comandanți! Noi avem aptitudini și capacități pentru a îndeplini orice ordin!”. Cam așa poate fi definită starea de spirit a fiecărui „fulgerist”.

În general, dacă vorbim despre pregătirea „Fulgerului”, este evident faptul că aceasta a evoluat considerabil pe par-

cursul a două decenii. Militarii moldoveni au preluat de la colegii lor de peste hotare tot ce este mai bun în pregătirea unităților cu destinație specială. Drept reper de bază în acest domeniu au servit Forțele cu destinație specială ale armatei SUA. În cadrul parteneriatului bilateral în domeniul educației, Armata Națională nu o dată și-a trimis ofițerii pe pămînturile americane, pentru acumularea experienței în pregătirea „beretelor verzi”. La revenire, aceștia transmiteau cunoștințele dobîndite colegilor tineri. În așa fel, conducerea armatei a reușit într-un interval scurt de timp să modernizeze trupele de elită.

În acest context, cinci militari ai Batalionului „Fulger” au făcut recent o vizită de familiarizare în Carolina de Nord la compania Gărzii Naționale a Forțelor Speciale. În cadrul acestei vizite, care s-a axat pe operațiuni de inserție prin parașutare, militarii moldoveni alături de colegii din SUA au executat salturi, utilizînd tehnici americane. De asemenea, ei au vizitat o turbină aerodinamică, numită „tunel de vînt”, care servește la pregătirea efectivului pentru inserția prin parașutare în cădere liberă. Comandantul batalionului, locotenent-colonel Radu Burduja a menționat că experiența că-

În anul 1996 locotenentul major V. Marinuța (foto dreapta) debuta cu “Fulgerul” la aplicații multinaționale de menținere a păcii peste ocean

pătă în SUA le va permite instructorilor noștri calificarea propriului personal la procedurile de cădere liberă. Primul curs de acest gen va fi organizat la începutul lui aprilie.

La fel, îndemnați de exemplul american, „fulgeriștii” intenționează să-și construiască un „shoot house”, încăpere care permite executarea tragerilor cu cartușe de luptă.

Potrivit comandantului, astfel de vizite de familiarizare și cooperare cu partenerii străini le indică „fulgeriștilor” traseul forțelor speciale în secolul XXI și le permit implementarea noilor practici pe poligoanele natale. Datorită orientării spre Occident, militarii Batalionului cu Destinație Specială și-au îmbunătățit considerabil pregătirea. În 2005 ei s-au dezis de parașutele sovietice de tip D-6 în favoarea celor americane de tip MC-5, care sînt mai manevrabile, au modernizat procesul de instruire și calificare a efectivului, au făcut tot posibilul ca capacitățile lor să fie apreciate la nivel internațional.

Astăzi programul de pregătire a „beretelor verzi” este atît de divers, încît ei nu au timp să se plictisească în cazarmă. Potrivit instructorului, căpitan Ion Ojog, mai mult de șase luni pe an efectivul batalionului se află pe poligoane și este antrenat în diverse aplicații și exerciții militare.

Specificul antrenamentelor te impresionează! Sînt supuși unor încercări fizice și psihologice enorme, se deplasează în marș forțat la distanțe mari, se hrănesc cu șerpi și șopîrle și, în final, în pofida acestor condiții drastice, îndeplinesc cu succes misiunea!

„Fulgerul” a demonstrat capacitățile sale și pe arena internațională. Pe parcursul anilor, militarii batalionului au participat într-o serie de exerciții multinaționale cum ar fi: „Cooperative Osprey-96”, „Cooperative Key-98”, „See Breeze”, „Rapid Trident”, „Mission Readiness Exercise”. În toate cazurile ei au primit cele mai bune calificative de la partenerii străini. La „Rapid Trident-2012” militarii noștri umăr la umăr cu colegii ucraineni au fost antrenați într-un scenariu al unei misiuni de pacificare, cu care s-au isprăvit cu brio. Într-un timp foarte scurt, împreună cu omologii săi din Ucraina, ei au reușit să stabilească o colaborare și o coordonare a acțiunilor comune în așa fel, încît ți se părea la prima vedere că se cunoșteau de foarte mult timp și au lucrat împreună mulți ani. La final, ucrainenii au spus într-un glas că ar merge într-o misiune reală cu ostașii noștri. Dar ce poate fi mai plăcut pentru un militar, decît o astfel de apreciere din partea camarazilor?

Elita armatei noastre și-a demonstrat forța nu doar în cadrul exercițiilor, dar și în timpul misiunilor reale. Militarii Batalionului „Fulger” au purtat drapelul

țării în Irak, în perioada acțiunilor post-conflict, în Liberia și Coasta de Fildeș în timpul misiunilor umanitare sub egida ONU. Și acum un reprezentant al batalionului este la straja păcii în Sudanul de Sud în calitate de ofițer de legătură.

Pe parcursul ultimilor ani, Batalionul cu Destinație Specială a avut multe succese și realizări. Potrivit militarilor, cea mai importantă realizare fiind implementarea elementelor noi în pregătirea forțelor speciale. Cu cîțiva ani în urmă a început efectuarea salturilor cu cădere liberă și cu aterizare pe apă. Totodată, în programul de instruire a fost introdus și cursul de calificare, care corespunde standardelor internaționale. Cursul este foarte complicat. Nu oricine este în stare să-l treacă, însă motivația este mare. Cel care trece de toate greutățile cu brio primește și o răsplată pe măsură – bereta verde și ecusonul „Forțe speciale”.

În cei 20 de ani ai săi Batalionul „Fulger” a educat multe generații de profesioniști. Profesionalismul lor nu poate fi negat, însă militarii susțin că ei sînt gata pentru un nivel și mai bun, sperînd la susținerea conducerii în realizarea propriilor planuri. Probabil că aceasta se va întîmpla în viitorul apropiat, dar pînă atunci ei își îndeplinesc cinstit datoria față de neam și sînt gata oricînd, cu deviza „Fortă și onoare în aer și pe pămînt”.

Plutonier Dmitrii VOSIMERIC

Sînt cei care au aplicat cu succes ceea ce au învățat de la părinți, profesori, superiori, și chiar de la subalterni

Umăr lîngă umăr. Genist și frate!

Ofițerul a fost și este întruchiparea corectitudinii, curajului, demnității, cinstei și onoarei. Același lucru putem afirma cu certitudine și despre ofițerii Armatei Naționale, căci sînt multe persoane destoinice, avem destule exemple de urmat. Unul dintre acestea este cazul a doi frați pe care nu prea îi deosebești dacă nu ai avut ocazia să-i vezi împreună. Sînt geniștii care poartă epoleții pe care orice militar îi visează, sînt Mihail și Igor Cutie.

Acești bravi feciori ai neamului s-au născut în familia lui Mihail și Ana Cutie, într-un început frumos de primăvară ca acum. De mici, părinții le-au cultivat spiritul adevărului și respectului față de semenii. În copilărie „eram cuminiți”, zîmbesc frații și adaugă: „ca băieții”. „Mama era severă cu noi și nu ne-a permis să fim influențați de stradă, să ne îndepărtăm de familie sau să alegem căi greșite.” Grădiniță, școală, șotii, ajutor părinților, peste tot în doi.

Alegerea carierei, un pas important în viața fiecărui tînăr, a cîștigat traseul visat de fratele Mihai. Copilăria și-au petrecut-o în orașul de la hotarul țării, acolo unde grănicerii își făceau des apariția în școală cu exemple de urmat. Decizia luată de un frate avea să fie aprobată și de celălalt, doar toate le făceau împreună, dintr-o răsuflare. Așa s-au văzut la Școala militară superioară a trupelor de geniu din orașul Kaliningrad, Federația Rusă.

Cursanților Cutie le-a fost mai ușor decît colegilor, erau în doi și mereu a fost susținerea reciprocă. Colegii îi distingeau, pe cînd profesorii nu prea. Au învățat bine, astfel încît au beneficiat de toate zilele libere pentru cei mai sîrguincioși studenți.

Cursanților Cutie le-a fost mai ușor decât colegilor, erau în doi și mereu a fost susținerea reciprocă. Colegii îi distingeau, pe când profesorii nu prea. Au învățat bine, astfel încât au beneficiat de toate zilele libere pentru cei mai sîrguincioși studenți. A fost o perioadă frumoasă în care s-au pus bazele viitorilor ofițeri.

Și-au început activitatea în Armata Națională în Brigada de Infanterie Motorizată „Ștefan cel Mare”, Mihail Cutie - la funcția de șef Serviciu geniu al brigăzii, iar Igor Cutie - în calitate de comandant Companie geniu. Tinerii ofițeri aveau creionată cărarea vieții alegîndu-și o profesie complicată. Funcțiile, de rînd cu responsabilitățile, au prins mai multă valoare, doar că deja în unități diferite, pășind fiecare treaptă a carierei militare. Gemenii Cutie au urmat cursuri de instruire, au participat la diferite misiuni atît în țară, cît și peste hotare. Acum au o experiență impresionantă materializată în stelutele ce le îmbogățesc umerii de bărbați ai neamului.

„A fi genist e o adevărată artă, aceasta presupune o cunoaștere amplă a mai multor specialități, înglobează o gamă largă de activități pe care trebuie să le cunoască un ofițer pentru a conduce o structură de geniu începînd cu misiuni de deminare și finisînd cu construcția oricărei clădiri sau a unei porțiuni de drum. Este o artă de a minui această profesie, de a reflecta și a fi gata să-ți asumi unele responsabilități și asupra subalternilor, colegilor pe care îi conduci și care te susțin în activitatea ta”, ne explică generalul Igor Cutie despre acea profesie pe care ar putea s-o numească „destin”.

Despre serviciu ar avea ce povesti ore în șir, doar că nu sînt genul persoanelor ce vorbesc mult. Sînt oamenii care prețuiesc faptele. „Principiul de bază de care ne-am condus și ne conducem constă în adresarea față de colegi, de subalterni, așa cum ți-ai dori să se adreseze față de tine, și dacă oamenii înțeleg, atunci lucrurile merg perfect”, menționează colonelul Mihail Cutie. „Înțelegerea reciprocă ajută la progres. Dacă ești un ofițer care scoți sabia din teacă și începi să tai, posibil să ai succes, dar pe o durată scurtă de timp. Uneori necesită să fii și mai aspru, însă asprimea trebuie să fie demonstrată prin cunoștințe, prin exemple personale”, subliniază generalul Cutie.

În misiunile de deminare de la Pohreba sau din Irak au început mai mult să prețuiască viața și încrederea colegilor. Generalul de la Ungheni povestește că în războiul de pe Nistru toți prețuiau viața, dar era foarte greu, pentru că le erau colegi persoane străine ce schimbau pozițiile o dată la 2-3 săptămîni și „nu aveau parte de un colectiv în care să ai încredere, ce era de făcut, te străduiai să faci singur. Pe cînd în Irak am avut în echipă colegi foarte bine pregătiți, camarazi cu care ne înțelegeam din priviri.”

„Noi, geniștii, sîntem ca frații, sîntem foarte uniți”, pentru că în acele clipe de risc maxim trebuie să ai încredere perfectă în cei ce îți sînt alături, „mi-ar place ca întreg corpul de ofițeri să fie atît de prietenos, pentru că, dacă nu noi, militarii, atunci cine să ne susțină”, subliniază genistul Igor Cutie. Care au fost cuvintele și ce exprimau privirile fraților în momente de despărțire în fața unei misiuni e greu de descris, dar e ușor de înțeles.

Gradele pe care le au sînt binemeritate și protagoniștii noștri le aliniază la o perioadă de timp îndelungată în care s-au dedicat muncii, instruirii, totodată susținerii colegilor și îndrumării superiorilor, dar și familiilor care le-au fost mereu aproape. Și la acest capitol frații Cutie au cu ce se mîndri. Sînt înconjurați de

reprezentantele sexului frumos, sînt tătici cu fete care au reușit să le topească inimile ofițerești. Soțiile, frumoase și deștepte, au făcut armata de rînd cu soții, de rînd cu misiunile, deciziile și grijile acestora, o muncă titanică pe care doar mamele, soțiile și fiicele adevăraților militari pot să o facă cu brio. Milităria nu este doar cariera soților, dar e și parte din viața lor.

„Are mama doi feciori” nu este doar un cîntec ascultat deseori de soții Mihail și Ana Cutie, dar e și o realitate frumoasă. Părinții sînt mîndri de copii, iar copiii sînt fericiți de bucuria părinților. Azi copiii au familii, feciorii sînt tătici care dau ordine la subalterni, vorbind despre domnul general, sau duce lipsa armatei, referindu-ne la domnul colonel. Sînt cei care au aplicat cu succes ceea ce au învățat de la părinți, profesori, superiori, și chiar de la subalterni. Cei care știu să asculte și să facă, cei care sînt oameni culți, exemple demne de urmat nu doar în armată, ci și în societate. Sînt frații Cutie, Igor și Mihail, cu stele de general sau colonel. Au fost și sînt ofițeri, au fost, sînt și mereu vor fi frații-gemeni cu același sînge și presimțiri, cu aceleași rădăcini. Sînt feciorii lui Mihail și ai Anei, sînt feciori ai neamului, cărora le spunem sincer „La mulți ani”.

Locotenent Mihaela MÎRZA

Atrăgînd fonduri externe, Armata Națională a întreprins un șir de măsuri pentru a diminua riscul unei explozii necontrolate la depozitele de armament. Majoritatea proiectelor de distrugere a munițiilor și de sporire a nivelului de securitate la depozite au fost susținute de donatorii externi prin intermediul OSCE și Norwegian Peoples Aid.

Pînă unde ajunge pericolul în lupta cu „moștenirea” sovietică

După destrămarea Uniunii Sovietice și proclamarea independenței Republicii Moldova, o bună parte din armamentul și tehnica militară dislocate pe teritoriul nostru a fost evacuată din țară. Totuși, Armata Națională a primit în moștenire o parte din patrimoniul militar sovietic, printre care sute de tone de proiectile, rachete și bombe de aviație. Însă, odată cu trecerea timpului, această „comoară” s-a transformat într-o adevărată catastrofă nu doar pentru militari, ci și pentru întreaga populație din Republica Moldova.

Această situație în exploatare și întreținere a munițiilor s-a creat din motiv că, începînd cu 1993, n-au fost achiziționate noi tipuri de muniții și nu s-au efectuat reparații sau evaluări de stabilitate ale acestora. Pericolul este motivat și de faptul că exploatarea conform destinației a munițiilor cu termen de păstrare expirat poate fi permisă numai după analize fizico-chimice de laborator, proces pe care Armata Națională nu poate să-l execute din lipsa echipamentului special și a specialiștilor-ingineri pregătiți în domeniu. Actualmente, soarta munițiilor pentru a fi nimicite, utilizate sau realizate se decide după faptul expirării vieții tehnice a acestora și după aspectul exterior.

Atrăgînd fonduri externe, Armata Națională a întreprins un șir de măsuri pentru a diminua riscul unei explozii necontrolate la depozitele de armament. Majoritatea proiectelor de distrugere a munițiilor și de sporire a nivelului de securitate la depozite au fost susținute de donatorii externi prin intermediul OSCE și Norwegian Peoples Aid.

Din 2004 pînă în prezent au fost nimicite circa 1500 tone de muniții periculoase și interzise de anumite convenții, la care a aderat Republica Moldova. În acest context, în anul 2010 Republica Moldova s-a evidențiat pe plan internațional ca prima țară ce a implemen-

tat Convenția cu privire la munițiile cu fragmentare, semnată în 2008 la Oslo, nimicind toate munițiile de acest tip, aflate pe teritoriul controlat de organele constituționale. Mai întii au fost dezamblate și neutralizate 78 de bombe cu fragmentare, iar mai apoi nimicite prin

Distrugerea rachetelor este o muncă periculoasă

explozie 6188 de sub-muniții, rezultate în urma extragerii. Impactul exploziei unei bombe cu fragmentare se răsfrînge pe o arie de aproximativ 4 ha. Putem doar să ne imaginăm ce dezastru puteau să producă aceste arme în cazul unei explozii necontrolate. Tot în 2010 au fost nimicite 832 de proiectile de artilerie de tip cluster. De menționat, că o bună parte a munițiilor interzise a fost nimicită încă înainte de semnarea convenției. În 2007 au fost distruse peste 400 de rachete „Uragan”.

După îndeplinirea tuturor obligațiilor asumate la semnarea convenției, țara noastră a devenit un exemplu pentru alte state ce au semnat acest document, printre care Croația, Macedonia și Bosnia-Herțegovina.

Un alt proiect, pe care a pus accent Armata Națională, a vizat distrugerea a 48 de rachete „sol-aer” de tip 5V28 și din complexul S-200. În decembrie 2010 au fost finalizate lucrările de dezmembrare și demilitarizare a rachetelor. Însă, în procesul de inspectare s-a stabilit că unele rachete, fiind anterior pregătite de luptă, prezentau resturi de carburant „Samin” și săruri „Melanj”, în total aproximativ 600 litri. „Saminul” și „Melanjul” sînt substanțe ce fac parte din compoziția chimică a combustibilului pentru rachete și într-o concentrație mare sînt foarte toxice. De aceea a apărut necesitatea de a neutraliza aceste resturi de lichide tehnice. În colaborare cu OSCE și cu Ministerul Apărării al Federației Ruse, în aprilie 2012, pericolul unei catastrofe ecologice a fost lichidat.

Căpătînd experiență în domeniu, militarii Armatei Naționale au început să folosească noi metode de nimicire a munițiilor expirate, nu atît de periculoase precum exploziile. Astfel, prin metoda deflagrației, produsă de șocul termic, au fost distruse 106 bombe de aviație de tip OFAB 250-270. Această procedură a fost aplicată pentru reducerea undei de șoc și a schijelor, ce rezultă în urma detonației și care puteau afecta populația din zona adiacentă și personalul implicat în procesul de nimicire.

„Operațiunea” solicită precizie

Deși avioanele noastre de vînătoare demult nu mai zboară, totuși 19 rachete de aviație dirijate de tip R-60MK și R-60M, clasa „aer-aer”, pînă acum reprezintă un pericol... de explozie necontrolată. În anul 1992 aceste rachete au fost transmise întreprinderii georgiene „Tbilaviamsheni” pentru reparație, unde se află pînă în prezent.

Rachetele menționate au fost fabricate în anii 1984-1986 și vechimea acestora constituie aproape 30 de ani, iar conform documentelor normative, termenul de păstrare și exploatare a rachetelor de acest tip este de 10-15 ani. Totodată, reieșind din faptul că avioanele de vînătoare MiG-29 au fost scoase în afara statelor, rachetele R-60 au devenit inutile pentru Armata Națională. Ministerul Apărării, prin intermediul Misiunii OSCE din Moldova, a convenit cu partea georgiană la aceea, ca rachetele moldovenești să fie distruse la „Tbilaviamsheni”.

La moment, în depozitele Armatei Naționale se află 300 tone de muniții ce prezintă un pericol iminent în depozitare de lungă durată. Însă această cantitate crește anual în conformitate cu anii de fabricare a munițiilor depozitate, iar ca-

pacitățile armatei nu permit diminuarea în termeni restrînși a acestei cifre la zero. Armata Națională a elaborat un plan, care prevede nimicirea a circa 200 tone de muniții pînă în anul 2014. Nимicirea unei părți considerabile dintre acestea va fi executată cu suportul Organizației Internaționale Crucea Roșie. Cu ajutorul partenerilor din OSCE au fost implementate diferite proiecte care au sporit nivelul de securitate în locurile de păstrare a munițiilor. În acest context au fost reparate trei depozite, s-a stabilit locul de construire a unui depozit nou, care va corespunde standardelor internaționale. La fel, se preconizează procurarea utilajului special și instruirea personalului, responsabil de păstrarea și verificarea anuală a munițiilor.

Potrivit inițiatorilor proiectelor date, toate aceste activități se bazează pe instrucțiuni și standarde noi în conformitate cu cele mai bune practici internaționale și au ca scop sporirea securității populației civile din preajma locurilor de depozitare, precum și a efectivului din unitățile militare, pe teritoriul cărora sînt dislocate depozitele.

Plutonier Dmitrii VOSIMERIC

“ La moment, în depozitele Armatei Naționale se află 300 tone de muniții ce prezintă un pericol iminent în depozitare de lungă durată.

“Dacă vrei să-ți reprezinți țara bine, dai ce ai mai bun”

Căpitanul Ciobanu – “arhitectul” aerodromurilor sud-sudaneze

Ideile căpitanului Victor Ciobanu, aflat în misiunea ONU din Sudanul de Sud, sînt implementate pentru dezvoltarea aerodromurilor din acest stat. Să vedem cum i-a reușit ofițerului nostru să culegă aprecieri internaționale și care este munca pe care o execută pentru menținerea păcii și securității în statul sud-african devenit al 193-lea din lume.

Căpitanul Victor Ciobanu este primul ofițer al Armatei Naționale care a primit mandat ONU pentru Sudanul de Sud la funcția “staff officer air OPS, section aviation”, ceea ce în traducere ar însemna - ofițer de stat major pentru operații aeriene. Ofițerul nostru și-a primit mandatul la data de 24 august, anul precedent. Înainte de fi detașat în orașul Bor, acolo unde, în prezent, își desfășoară misiunea, căpitanul moldovean a parcurs o instruire de specialitate pentru operații aeriene, specifice misiunii pe care urma s-o execute în orașul Entebe, țara Uganda, după care au urmat alte două săptămîni de pregătire în Juba, capitala Sudanului de Sud. După parcurgerea programului de pregătire, care a fost unul intensiv și s-a finalizat cu testări, protagonistul nostru a fost detașat în orașul Bor, acolo unde, de mai bine de șapte luni își desfășoară activitatea într-o echipă multinațională, în care culege aprecierile colegilor săi.

În cîteva cuvinte, funcția de ofițer de stat major pentru operații aeriene are rolul verificării respectării regulilor de securitate a zborului. În alte cuvinte, respectarea programului de zbor, a normelor de aviație, dar și luarea corectă a deciziilor în cazul depistării devierilor de la normele stabilite. Dacă credeți că programul de muncă al ofițerului nostru

este lejer, atunci o să încerc să vă demonstrez viceversa. Căpitanul Ciobanu își începe activitatea dimineața devreme cu verificarea condițiilor meteorologice și pregătirea unei informații meteo care se numește METAR. Această informație se face după o analiză minuțioasă a stării vremii din regiune și de pe toate pistele de decolare-aterizare și, ulterior, este distribuită serviciilor de aviație ale tuturor aeroporturilor din Sudanul de Sud și șefilor departamentelor de aviație.

Al doilea lucru cu prioritate pe care îl realizează ofițerul nostru la prima oră este verificarea orarului zborurilor, care, timp de cîteva ore, poate suferi schimbări. “Din nefericire, se fac foarte des

modificări în orarul zborurilor, iar acest lucru necesită ore suplimentare de muncă pentru redactarea tuturor actelor finalizate încă în seara zilei precedente”, zice căpitanul Ciobanu. Dacă, totuși, norocul îi surîde și orarul zborurilor rămîne intact, deși se întîmplă foarte rar, programul de muncă continuă cu elaborarea documentelor necesare echipajelor pentru decolare. “De exemplu, ordinul de misiune, planul de zbor, situația meteo din Bor pe itinerarul care urmează să fie parcurs de aeronavă, documente necesare transportării mărfurilor și pasagerilor, dar și cele pentru executarea misiunilor de patrulare, cercetare sau evacuare, cele din urmă solicitînd aprobare și din par-

tea SPLA, structură de aviație a armatei locale”, adaugă militarul moldovean.

Aflăm mai târziu că munca ofițerului responsabil de operațiile aeriene nu se rezumă doar la cea de birou. Cu întreg pachetul de acte întocmite de dimineață, militarul nostru merge pe aerodrom, verifică pista de decolare-aterizare și instrucează personalul privind riscurile la care se expun survolând spațiile aeriene periculoase. La fel, se atenționează asupra respectării planului de zbor. După instructaj, protagonistul nostru se întâlnește cu responsabilii pe alimentarea aeronavelor cu combustibil. Până la pornirea motoarelor, toate aceste misiuni trebuie îndeplinite perfect și la timp. Abia după ce raportează ofițerului de serviciu responsabil pe zboruri, ofițerul nostru poate respira ușurat. Dar nici aici munca lui nu se încheie. La aterizarea aeronavei, în funcție de direcția și intensitatea vântului, dar și de încărcătură, dînsul ghidează aparatul de zbor pentru un loc mai bun de parcare. Apoi verifică încărcătura care trebuie să corespundă cu numărul pasagerilor. Și procedura o ia de la capăt. “Dar există și zboruri efectuate la solicitare sau în caz de incidente, care necesită redactarea unor documente de alt tip și care se ghidează după alte proceduri”, afirmă căpitanul Ciobanu, care, în continuare, îmi zice că oricît de dificilă ar fi misiunea, ea trebuie executată ordonat. Programul de muncă al ofițerului pentru operații aeriene se finalizează odată cu elaborarea raportului final, care include toate datele colectate pe parcursul zilei și verificarea planului de lucru pentru a doua zi, despre care sînt informați și piloții. “Eu nu sînt pilot în această misiune, ci, din contra, sînt cel care verifică corectitudinea respectării, de către piloți inclusiv, a normelor legale în aviație”, îmi explică, pe final, căpitanul Victor Ciobanu.

Nu participă în misiuni de patrulare, dar merge în cîteva localități cu inspecția. “Recent, am mers într-o vizită de lucru în orașul Bentiu, situat în nordul Sudanului de Sud, la graniță cu statul Sudan, pentru a evalua aerodromul și locul de parcare a aeronavelor. Am inspectat turnul de control al traficului aerian mobil care nu mai putea fi pus în funcțiune de jumătate de an. Am verificat, de asemenea, echipamentul de aviație. Pe baza datelor colectate, am elaborat un raport și, paralel, un plan de reabilitare a tehnicii de aviație și a turnului de control de aici, precum și de îmbunătățire a stării pistei și locurilor de parcare a aeronavelor”, zice ofițerul nostru. Lăudabil este că un plan similar, realizat de ofițerul nostru un pic mai devreme, într-unul din aerodromurile din Bor, deja a fost pus în aplicare și este foarte eficient. O săptămînă mai târziu, căpitanul Ciobanu a efectuat o vizită de

inspecție în Juba, evaluînd toată tehnica de aviație din depozitul general și elaborînd un plan de distribuire a tehnicii și de dezvoltare a aeroporturilor.

Cum îi reușește ofițerului moldovean Victor Ciobanu, plecat în lume să contribuie la menținerea păcii și stabilității, să vină cu cele mai bune idei în dezvoltarea aviației sud-sudaneze? Datorită voinței! “Dacă vrei să-ți reprezinți țara bine, dai ce ai mai bun”, răspunde, modest, protagonistul nostru.

Cincizeci de procente din planurile de remodelare a aerodromurilor acestui stat, elaborate de protagonistul nostru, deja au fost puse în aplicare. Acest lucru vorbește despre profesionalismul și despre calitatea ofițerilor moldoveni detașați în diverse misiuni de menținere a păcii.

(Va urma)

Locotenent major Inga RADVAN

“Cincizeci de procente din planurile de remodelare a aerodromurilor acestui stat, elaborate de protagonistul nostru, deja au fost puse în aplicare.

Termenii militari dispun de o anumită evoluție, pe perioade și epoci, care s-a manifestat în dependență de circumstanțe de ordin social, economic, cultural, militar ș.a., precum și factori lingvistici ce i-au determinat pînă la formele și semnificațiile funcționale astăzi.

Precizări etimologice ale gradelor militare

Analizînd termenii militari ce definesc grade militare, am putea lesne stabili că aproape fiecare termen are o istorie aparte, ca și în alte limbi, marcată de o anume proveniență etimologică. Bunăoară, termenul militar soldat, cu semnificația de „tînăr care își face serviciul militar în armată”, vine din limba franceză soldat, unde are aceeași semnificație. Însă, în limba franceză acest termen datează încă din secolul al XVI-lea, care, la rîndul său, a fost împrumutat din italiană, de la soldato, cu semnificația de „cel care exercită meseria armelor, fiind plătit pentru acest serviciu; ostaș plătit”. Cu sensul de „ostaș plătit, mercenar” a fost atestat chiar la Giovanni Boccaccio, în anul 1353. Ulterior, în cadrul limbii italiene, mai capătă o nuanță semantică minoră și anume: cea de „luptător, care exercită o misiune, luptă cu abnegație pentru un ideal anume”. În Epoca Veche, termenul italian soldato a fost derivat de la verbul soldare „a angaja, a înămi”, ceea ce specifică faptul că militarii din Epoca Veche, care purtau acest nume erau plătiți pentru a face servicii militare, informație confirmată și de alt derivat „soldo” care înseamnă „salariu militar; plata soldatului mercenar”.

Prin urmare, termenul soldat, cu înțelesul pe care îl cunoaștem noi astăzi, a funcționat, inițial, în limba italiană, avînd semnificația de „mercenar”, pierzîndu-și pe parcursul evoluției sale acest sens, ajungînd să denumească noțiunea de „persoană care își face serviciul în armată, fără a avea vreun grad militar”.

Termenul militar sergent, în limba română, a fost împrumutat din franceză (sergent), care chiar din perioada medievală avea semnificația de „militar”. Începînd cu secolul al XVIII-lea obține sensul de subofi-

țer. Termenul francez sergent este moștenit din latină serviens, - entem slujitor”, mai concret de la forma de acuzativus serviens, care a fost formată de la verbul latinesc servare „a servi, a sluji”. Înainte de a avea sensul de slujitor, verbul servare denumea starea de „a se afla în robie”, „a fi în subordinea cuiva...” (compară: servus “slujitor”, “asuprit”, “dependent” “rob”).

Termenul militar sergent, în limba română, devine funcțional la începutul sec. al XX-lea, avînd același sens - grad inferior în armată, mai mare decît caporalul.

Tot în acest context de explicare etimologică se înscrie și termenul militar plutonier care, la începutul sec. al XX-lea, desemna un subofițer ce comanda un pluton. Termenul plutonier este ca atare un derivat de la pluton, care denumea, în această perioadă, o subdiviziune a unui escadron sau a unei companii de infanterie.

Termenul pluton este împrumutat din franceză peloton sau, probabil, din italiană plotone. În franceză peloton este atestat în anul 1578 în regiunea franceză Aubigné, avînd semnificația militară de “grup de soldați”. În spațiul de limbă franceză, termenul peloton are o istorie foarte veche, datînd încă din secolul al XII-lea, cu forma de pelote, în descrierile campaniilor militare ale lui Carol cel Mare (sec. XVIII-XIX). Termenul peloton cu forma veche de pelote vine din latină – pilota, diminutiv al lui pila „minge” (pentru jocuri sportive). După părerea noastră, relația dintre “minge” și “grupul de soldați” denumit peloton s-a produs printr-o asemănare, comparație, ce consta în procesul de implicare a plutonului în luptă, care era „lanșat”, „aruncat” (ca pe o minge) în procesul operațiunii militare, acolo unde considera comandantul că era nevoie de intervenție.

În organizarea militară românească, deși la începutul sec. al XX-lea plutonierul era un subofițer care comanda un pluton, actualmente acest termen denumește un grad militar superior sergentului major și inferior plutonierului major, fără a fi specificat grupul militar condus.

Tot în contextul Epocii Moderne (sec. al XIX-lea), limba română, de rînd cu alte limbi europene, pune în circulație termenul militar locotenent (în limba germană – leutnant, în engleză – lieutenant, în rusă – лейтенант). Acest termen militar a fost împrumutat din limba franceză (lieutenant), avînd la început forma de luetenant. Cu semnificație militară, în monumentele de limbă franceză scrisă este atestat începînd chiar cu secolul al XVI-lea. Franceza a moștenit acest termen din latină, și anume de la sintagma locum tenans (cel care înlocuiește pe cineva mai mare în funcție, locțiitor). Sintagma latină locum tenans avea semnificație militară chiar de pe timpul Romei Antice, cu sensul de „locțiitorul comandantului militar suprem sau locțiitorul comandantului unei mari unități militare”.

Termenul căpitan a venit în limba română din limba italiană, încă din Evul Mediu, probabil, prin filieră levantină (confruntă: neogr. χαπιτάβ, alb., bg. kapitan, tc. kaptan, sb. kapetan, magh. Kapitany). Limba română l-a preluat din italiana medievală capitano. În limba italiană, însă, chiar de la început desemna un titlu dat vasalilor unor importante localități rurale. Pentru prima dată este atestat în limba italiană în anul 1279, cu forma de capitaneo și, ulterior, în 1363, cu forma de capitano. Din 1566 este atestat cu semnificația de „comandant al unei companii de soldați”.

Termenul italian capitano a fost moștenit din latina tîrzie capitaneus „cel care se distinge prin măreție”, derivat al lui caput, capitis „cap”. Latinescul caput, capitis „cap” avea însă și sensul de „fruntaș, căpetenie”, care s-a extins și în româna medievală, unde a obținut sensul de „conducător militar, căpetenie de ostași”.

Termenul militar maior a fost împrumutat din limba rusă (майор), care l-a preluat din germană (major). În limba rusă, acest cuvînt este atestat din perioada secolelor XVI-XVII, însă, cu toate acestea, în spațiul de limbă rusă, utilizarea frecventă și cu sens specializat militar bine stabilit a început pe timpul lui Petru cel Mare (1682-1725). Lingviștii etimologi consideră că limba germană a preluat acest termen din una din limbile romanice (franceză – major, spaniolă – mayor), care au moștenit cuvîntul din latină de la forma gradului comparativ măior (pentru genul masculin și feminin), maius (pentru genul neutru) cu sensul de „cel mai mare, cel mai influent, cel mai înalt” al adjectivului latin magnus, ce semnifică „mare, important”.

La începutul sec. al XX-lea, în limba română, termenul maior desemna un ofițer superior, cu un grad militar poziționat între căpitan și locotenent-colonel, semnificație pe care o păstrează pînă în prezent.

O istorie la fel de interesantă o are și termenul militar – colonel, care, la începutul sec. al XX-lea, avea sensul de „ofițer superior, cu funcția de comandant al unui regiment”. Cuvîntul a fost împrumutat din franceză – colonel, fiind atestat în spațiul de limbă franceză în anul 1803, cu semnificația de comandant de regiment. Cuvîntul din limba franceză colonel este derivat de la lexemul francez colonna

„corp de armată”. Se presupune că termenul românesc colonel ar fi putut fi împrumutat, mai întîi, din italiană (sec. al XVIII-lea), de la colonello, apoi a fost reinnoit din francezul colonel (în sec. al XIX-lea). În italiană colonello denumea atît „un corp de soldați format din mai multe companii” (în anul 1472), cît și „comandantul acestui corp de soldați” (în anul 1518). În 1764 este atestat în limba italiană cu sensul de „superior oficial care avea comanda unui regiment”. Lexemul colonello este derivat de la substantivul colonna, care, pe lîngă semnificația de „element de construcție cu formă cilindrică, poziționat vertical, destinat să susțină o greutate”, mai avea și sensul (în anul 1680) de „detașament militar implicat într-o mare unitate ce parcurge un itinerar unic la ordinele unui singur comandant, pentru a atinge un obiectiv definit”. Atît termenul francez colonna, cît și termenul italian colonna sînt atestați încă din secolul al XII-lea, care, respectiv, au fost moșteniți din latină, de la substantivul columna „columnă, coloană”.

Credem că specializarea militară a lui colonna, cu semnificația de „element de construcție”, s-a produs anume prin asocierea funcției pe care o exercita colonna, ca element de construcție, și funcția unității militare, ca element tactic, ce avea rolul de susținere, de sprijin al unităților ce mergeau primele în luptă.

În ce privește termenul militar general, s-a constatat că a fost pus în circulație, cu semnificația actuală, încă din sec. al XVI-II-lea. Respectivul termen militar a fost împrumutat din franceză général, fiind o abreviere a sintagmei franceze capitaine général (care func-

ționa din sec. al XVI-lea), cu valoare lexico-semantică de „comandant general, suprem”. Ulterior, din sec. al XVII-lea, adjectivul francez général s-a substantivizat și a obținut un sens militar aparte. Francezul général însă este moștenit din latină, de la adjectivul generalis, care întrunește sensul de „comun, general”, „important”, „cel care conduce pe toți, cel care se află înaintea tuturor”. Acest sens al cuvîntului latin (generalis) s-a format de la un alt sens al acestui cuvînt latinesc, care era mult mai vechi, și anume cel de „apartenent unui neam” (genus „neam”).

În prezent, substantivul general denumește gradul cel mai înalt în ierarhia militară, ceea ce demonstrează că sensul lui inițial s-a păstrat.

În concluzie, putem menționa faptul că studierea și stabilirea etimologiei termenilor nu reprezintă o preocupare strict filologică, întrucît proveniența termenilor ce denumesc grade militare reflectă și istoria de facto a societății pe perioade și epoci. Domeniile sociale de activitate reprezentate prin termeni, sînt o expresie a metamorfozelor produse la nivel politic, economic, cultural, militar ș.a. Limbajele specializate conțin în inventarul lor terminologic întregul parcurs istoric al diverselor domenii specializate cu inerentele lor realizări și contacte, oglindind drumul istoric al evoluției și dezvoltării în întregime a poporului.

*Locotenent major,
dr. Marin BUTUC,
Academia Militară
“Alexandru cel Bun”*

“ *Avem colegi și prieteni.
Avem ani buni de muncă,
dar norma legală a uitat de noi.* ”

„Statul, gîndeam eu, nu uită de ai săi feciori”

“ *Cu peste douăzeci de ani în serviciul Patriei, deja în rezervă, cu doi adolescenți într-o cameră în care nu mai există loc pentru speranțe. Pentru a cui interese și principii ofițerul Adam și mulți alți militari în aceeași situație s-au dedicat cu trup, minte și suflet serviciului militar?* ”

Acum douăzeci și ceva de ani, un proaspăt soldat decidea să urmeze cariera militară. Optase pentru Școala militară de aviație din or. Balașov, regiunea Saratov. Cît se ține minte a dorit să fie militar, și mai ales pilot. A fost un vis cu sorți de izbîndă. A fost un vis ce ulterior a pus la multe și grele încercări protagonistul de azi, și anume pe locotenent-colonelul în rezervă, Andrei Adam.

După frumoșii ani de studii și primele testări ale carierei, atunci cînd urma o reparație reușită, tînărul ofițer a renunțat la beneficii pentru că Patria îi era în mare pericol. A revenit în Moldovioara sa dragă în 1992 pentru a oferi toate capacitățile și cunoștințele acumulate cu o nestăvilă dorință de a ajuta la restabilirea păcii în țara-mamă. Pe atunci doar patriotismul îl domnea și nu-l interesa ce poate să-i ofere statul sau armata. Era adeptul ideii că dacă el se dedică cu trup și suflet pentru serviciul Patriei.

An după an, militarul din Sipoteni, Călărași își îndeplinea cu sîrguință atribuțiile de serviciu, de la copilul la comandant de echipaj. A întemeiat o familie, dar odată cu „fuga” anilor viața nu devenea mai roză. Au locuit timp de 11 ani la Mărculești, acolo unde iarna țevile nu se încălzeau cu mult peste temperatura de afară. „Dormeam îmbrăcați. Cîte 2-3 săptămîni nu era lumină. Și cum ne era pe suflet cînd ne vedeam copiii mici și urma o nouă zi? Puțini sînt cei care cunosc aceste adevăruri despre modul de trai al piloților

de la Mărculești în acele timpuri. Nu am gîndit vreodată că voi ajunge să trăiesc în asemenea condiții dezastruoase. Însă era speranța că după 15 ani de serviciu voi primi propria locuință, cu aceste gînduri îmi alinam familia. Statul, gîndeam eu, nu uită de ai săi feciori.”

Mai răsfoind cîteva file din calendarul vieții, au apărut noi misiuni deja la Chișinău. O creștere în grade, în funcții, datorită muncii enorme depuse, doar că mulțumea „locușor” nu mai apărea. „Dar noi, moldovenii, răbdători și mulțumiți de ce avem, ne-am bucurat de asigurare cu o cameră în cămin, pînă vom primi apartamentul ce ne era „promis” de legea pe care am urmat-o cu sfințenie.”

A tot fost o nouă zi, a tot fost că poate... miine. S-a adăugat experiență, s-au adăugat cunoștințe și „m-am dedicat milităriei. Niciodată nu am căutat de e greu sau ușor, am făcut tot ce mi se cerea și ades chiar mai mult, credeam cu sfințenie în munca mea și în țara mea”. Copiii au crescut, sînt adolescenți deja, și tot în acea cameră de cămin se înghesuie o familie de 4 persoane. „Avem o cameră de cămin cu o masă la bucătăria comună. Avem colegi și prieteni. Avem ani buni de muncă, dar norma legală a uitat de noi. Tind să cred că am fost mințiți... Chiar și acum, soția și copiii înțeleg, dar eu nu mai înțeleg și nu mai este urmă de speranță.”

Sute de militari s-au adresat în judecată pentru revendicarea dreptului la asigu-

rarea cu spațiu locativ. Oameni simpli ce au muncit și au crezut în supremația legii în Republica Moldova. La fel și ofițerul Adam a fost ani de-a rîndul în capul listei la asigurare cu spațiu locativ, „și tot mai sînt, dar asigurat cu spațiu locativ așa și nu am fost. Eu, cel care am pus în prim-plan țara, azi merg la judecată pentru ca să mi se respecte un drept, să mi se dea acel bun pe care îl merit.”

Tristețe și dezamăgire în privirea ce de atîtea ori a survolat linia orizontului. Pilot și militar a fost și este, și nu oricine poate să piloteze. Puțini și scumpi sînt cei care știu să conducă un aparat de zbor. În țările vecine piloții sînt ca nestematele, iar la noi nu sînt prețuiți și apreciați.

Cu peste douăzeci de ani în serviciul Patriei, deja în rezervă, cu doi adolescenți într-o cameră în care nu mai există loc pentru speranțe. Pentru a cui interese și principii ofițerul Adam și mulți alți militari în aceeași situație s-au dedicat cu trup, minte și suflet serviciului militar? Pentru ce au crezut și rezistat în ciuda tuturor greutăților? Pentru că într-o zi, probabil, vor fi auziți.

Am ajuns zile în care ostașii neamului singuri își apără drepturile în judecată, sînt capabili, cunosc legislația și s-au dedicat meseriei. Ei nu cer mila cuiva, ei doresc respectarea obligațiilor stabilite în contractul de muncă, ei speră în corectitudinea înfăptuirii justiției.

Locotenent Mihaela MÎRZA

O felicitare pentru tine

La mulți ani urăm colegilor noștri Larisa ȚIBULEAC și Mihai DASTIC. Le dorim multă sănătate, fericire, realizări dintre cele mai frumoase și numai bucurii în viață.

Cu drag, colectivul Centrului mass-media militară

Sincere felicitări domnului Iustin VACARENCO cu frumoasa aniversare a 50 de ani de la naștere! Vă dorim din toată inima multă sănătate, bucurie și liniște sufletească. Vă sîntem recunoscători pentru anii dedicați cu abnegație jurnalismului militar.

La mulți și fericiți ani!!!

Cu respect, colectivul Centrului mass-media militară

Sincere felicitări maiorului Marin COJOCARI, Anatol SIMON, căpitanului Alexandru ARAPAN, locotenenților majori Gheorghe POPA, Alexandru IUST, plutonierilor adjutanți Victor GUȚU și Tudor TELEȘCU, plutonierilor Ion ANTOCI, Ion BÎTU sergentului major Radu SCOBICI, sergentului Radu CRICOVAN, sergenților inferiori Andrei PÎNTEA și Marina LOZOVSKI. Sănătate, fericire, împliniri materiale și personale.

Cu respect, colectivul Batalionului de Gardă.

Felicitări locotenentului major Dina PALCĂ, Gheorghe ANTOCI, locotenentului de justiție Sergiu VASILĂ, plutonierilor adjutanți Valeriu PUTINĂ, Oleg BASOC și Roman BARBACARU, plutonierilor majori Igor POPA, Iurie URȘU, sergenților Veronica ALEXANDROV și Natalia MATEI, sergentului inferior Svetlana BABIN, Natalia MATEI și funcționarei Lidia BACIU. Să aveți parte de cele mai frumoase clipe în viața personală și în cea profesională și norocul să vă însoțească pretutindeni.

Din partea colectivului Divizionului de Artilerie „Pruț”

La mulți ani colonelului-medic Petru MUNTEANU, colonelului-medic Fiodor POTLOG, locotenentului major-medic Ina PETCOVA, funcționarilor Valentina AGHENOSOVA, Oleg LOPATENCO, Margareta TARAGAN. Vă dorim sănătate, realizări profesionale, iar buna dispoziție să vă însoțească zi de zi alături de cei dragi.

Cu mult respect, colectivul Spitalului Clinic Militar Central

La mulți ani urăm maiorilor Anatolie DUGAN, Gheorghe DADU, căpitanului Andrei FRUNZA, locotenenților majori Valeriu POPOV, Artur GHILAȘ, Irina MICULSCAIA, locotenentului Vladimir PROCOP, plutonierilor adjutanți Eugen TICUȘ, Vadim GAVRUȘENCO, plutonierilor majori Andrei DREGLEA, Vasile LĂZĂRESCU, sergentului major

Octavian BELOUS, sergentului Tatiana GAVRILIUC, sergentului inferior Nicoleta ULINICI, soldaților Oxana FURȚEVA și Cătălina JALBĂ care își aniversează zilele de naștere în luna martie. Dorințele dvs să se îplinească toate, câte una în fiecare zi și bucuria să nu aibă margini.

Din partea colectivului Brigăzii „Ștefan cel Mare”

Sincere felicitări cu ocazia zilei de naștere maiorului Ion ȘATULOV, căpitanilor Vitalie LEVIȚCHI, Serghei SLAVIOGLO, locotenentului Mihail GHEȚIU, plutonierilor adjutanți Alexandru CĂPĂȚINĂ, Mihail BURLACU, Sergiu ȘINIC, Tatiana CERNOIVANENCO, plutonierului major Sergiu ZAPOROJENCO, plutonierilor Valentin BRAGA, Ion PĂDUREAN, sergenților majori Sergiu CHIRIJU, Irina CIOBANU, sergenților Zinaida ȚERNA, Mihail BORZA, caporalului Denis CEPTUREANU, funcționarului Gheorghe ȚUȚUIANU. Să fiți împliniți, iubiți și fericiți. La mulți ani!

Cu respect, colectivul Brigăzii „Dacia”

Sincere felicitări și urări de bine, sănătate, multe realizări frumoase și cât mai multe vise împlinite pentru maiorul Ion COZARU, căpitan Valeriu DRAGUȚA, locotenent-major Victor GUȘTIUC și plutonier Petru PERDE.

Cu stimă și respect, colectivul Comandurii militare a Armatei Naționale.

Sincere felicitări cu ocazia zilelor de naștere locotenent-colonei Ghenadie SAFONOV, Iurie GÎRNEȚ, maiorilor Radu ȚURCAN, Inga GORGAN, locotenentului major Alexei IACOVEȚ, locotenentului Valeriu BOTNARI, plutonierului adjutant Igor HANTEA, plutonierului major Viorica ARAPU, plutonierului Alexei VOINIȚCHII, sergenților Marin BAHNARI, Daniel BELOUS. Cele mai frumoase urări de bine, urcușuri pe scările carierei militare, bunăstare în familia dvs și numai zile senine în față.

Cu respect, colectivul Academiei Militare

La mulți ani locotenenților majori Constantin CÎȘLEANU, Ruslan VARVANOV, locotenentului Constantin VASÎLCA, plutonierului major Olesia GHELBEȚ, sergentului major Sergiu CIORNÎ. La mulți ani, la multă fericire, la multă iubire, la mult noroc și la multe dorințe împlinite.

Cu respect, colectivul Batalionului cu Destinație Specială „Fulger”

9 771857 370301 13003 >